

Elia bij de weduwe in Zarfath

Periodethema: Elia
1 Koningen 17: 8-24

INLEIDING

Achab is koning in een tijd van economische en politieke vooruitgang. Voor het gevoel van het volk gaat het goed in het land. Als de Heere politieke leiders beoordeelt, kijkt Hij niet naar politiek succes. In Zijn ogen zijn heel andere dingen belangrijk: de vreze des Heeren. Wat dat betreft staat het er niet zo best voor met de koning en het volk. Achab gaat door met de dienst van de gouden kalveren waarmee Jerobeam het volk heeft doen zondigen. Ook trouwt hij met een heidense vrouw, de dochter van de koning van Sidon. Achab denkt dat het niet zo erg is dat hij voor Baäl knielt. Maar de Heere oordeelt daar radicaal anders over. Meer dan alle koningen voor hem verwekt Achab de Heere tot toorn (vers 30 en 33). We weten dat de Heere God spreekt tot Zijn volk door profeten. Eén van hen is Elia. Zijn naam betekent 'mijn God is de HEERE'. Opeens verschijnt hij voor Achab. Wat daarvoor precies gebeurde, weten we niet. Uit Jak. 5: 17 kunnen we opmaken dat Elia gebeden heeft om droogte. 'Zo waarachtig als de HEERE, de God Israëls leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, indien deze jaren dauw of regen zijn zal, tenzij dan naar mijn woord' (vers 1). Tegenover Achab, die meerdere goden aanbidt, stelt Elia de enige levende God, de God van Israël. Het gaat zoals Elia heeft gezegd. De regen blijft uit. Na deze boodschap vertrekt Elia. Voordat Achab de jacht op Gods profeet kan openen, heeft de Heere Zijn knecht een veilig onderkomen gegeven. Hij stuurt Elia naar de beek Krith. Daar toont Hij opnieuw op een bijzondere wijze dat Hij het is Die eten en drinken geeft. Elia krijgt in de eenzaamheid twee keer per dag brood en vlees. Dat gebeurt nota bene door raven, onreine, vleesetende en hebzuchtige roofdieren bij uitstek.

a. De profeet bij de weduwe van Zarfath (1 Kon. 17: 7-16)

UITLEG VAN DE TEKST

Op den duur wordt het zo droog in het land, dat de beek uitdroogt. Dan roept de Heere Elia naar Zarfath, bij Sidon. Dit is het gebied waar Izebels vader koning is (1 Kon.16: 31). Als Izebel dat zou weten. De gang van Elia laat zien dat de macht van de HEERE niet beperkt is tot het grondgebied van Israël, maar ook daar waar alleen Baäl wordt aanbeden. De Heere belooft Zijn knecht dat een weduwe daar voor zijn levensonderhoud zal zorgen. Op Gods woord gaat Elia. Bij de poort van de stad ziet hij een vrouw hout sprokkelen. Waarschijnlijk is zij door haar kleding als weduwe te herkennen (rouwkleding). Hij vraagt haar om wat water. Als zij weggaat om het te halen, vraagt de profeet meteen om brood. Dat valt tegen. De vrouw heeft niet meer dan een klein beetje meel in een kruik en een restje olie in een fles. De gevolgen van de droogte zijn ook hier zo tastbaar, dat er hongersnood heerst. Met haar zoon wil de weduwe haar laatste broodje bakken. Daarna wacht hun de hongerdood. Dan stelt Elia haar op de proef. 'Vrees niet', zegt hij. Eerst moet zij voor hem broodkoek bereiden. Tegelijkertijd belooft hij haar dat er voor haar en haar zoon genoeg zal overblijven. Want de Heere belooft dat de meel kruik niet leeg zal raken en dat er genoeg in de oliefles zal blijven zitten zolang de droogte duurt. Een geweldige belofte voor een vrouw in nood. De vrouw vertrouwt de profeet op zijn woord. Bijzonder is dat. Zij doet wat de man Gods zegt. Een wonder op zich! Zij wordt er niet in beschaamd. Zij ondervindt in de praktijk dat de Heere doet wat Hij gesproken heeft door de mond van Zijn profeet.

TER OVERWEGING

De macht van de HEERE God strekt zich ook tot buiten de grenzen van Israël. Daar in Zarfath is ook droogte (niet alleen in Israël). Daar doet de HEERE ook wonderen. Zo is de macht van de HEERE over de hele aarde. In deze geschiedenis wordt voor Elia gezorgd. Soms ervaren ook Gods knechten perioden van zorg en soberheid. Toch hoeven ze zich geen zorgen te maken, zoals de Heere Jezus dat ook duidelijk maakte aan Zijn discipelen (Luk. 12: 22v) In deze geschiedenis wordt voor een weduwe en haar zoon gezorgd. Ongevraagd en ongedacht komt er hulp en redding voor een vrouw die meent dat ze binnenkort van de honger zal sterven. Juist weduwen hadden het moeilijk. In de wet van God wordt geboden juist voor hen te zorgen. De HEERE doet dat Zelf ook. Dat laat deze geschiedenis zien. Van de vrouw wordt een groot vertrouwen gevraagd. Het is heel wat om dit laatste meel te gebruiken voor de profeet. De belofte die de profeet namens de HEERE uitspreekt, maakt dat ze het toch doet. Hier is de Heilige Geest aan het werk, Die het hart van deze vrouw ombuigt en maakt dat ze de profeet gehoor geeft. Wie naar het Woord van de HEERE luistert, wordt niet beschaamd. Dat mogen we de kinderen voorhouden.

b. De weduwe beproefd (1 Kon. 17: 17-24)

UITLEG VAN DE TEKST

Wat zal de weduwe dankbaar zijn dat de Heere hen gespaard heeft. Nu gebeurt er iets wat alle vreugde verwoest. De zoon van de weduwe wordt ziek. Zo ziek dat hij sterft. In haar bittere verdriet reageert zij zich af op Gods profeet met wiens komst zij aanvankelijk blij was: 'Wat heb ik met u te maken?' Zij interpreteert de dood van haar kind als straf van Elia's God voor haar zonden (vers 18). Elia begrijpt haar bitterheid. Hij begrijpt ook niet waarom de Heere dit heeft gedaan. Waarom neemt Hij haar nu af wat Hij haar eerst heeft gegeven? En toch, al begrijpt Elia het niet, je merkt dat hij ervan overtuigd is dat de Heere goed is. Hij weet dat de HEERE Zich niet vergist. Elia vraagt of hij het lichaam van de jongen mee mag nemen naar zijn kamer boven in het huis (vers 19). Daar legt hij het kind op zijn bed. Hartstochtelijk roept hij God aan. Nadrukkelijk noemt hij Hem bij Zijn Naam, Die wijst op Zijn betrouwbaarheid: HEERE. Het kinderlijke vertrouwen op Hem klinkt door in de aanspraak 'mijn God'. Als hij de Heere vraagt waarom Hij deze

weduwe in ellende heeft gestort, is dat niet in de verwijtende zin. Eerder horen we hierin zijn veront-rusting dat de Naam des Heeren hierdoor gelasterd zal worden. Want: hoe is dit te rijmen met de zegen die Hij de weduwe heeft beloofd? Maakt de Heere Zijn Woord niet waar? Vervolgens strekt hij zich tot driemaal toe uit over de jongen, terwijl hij de Heere hardop aanroept, biddend dat Hij het kind levend zal maken. De Heere verhoort Elia's gebed. De levenloze jongen komt tot leven. Als Elia even later naar beneden gaat, mag hij de vrouw haar zoon weer levend teruggeven. Wat een wonder! Wat is de Heere goed! Vol verbazing belijdt de weduwe dat de Heere Zijn Woord waarmaakt: 'Nu weet ik dat gij een man Gods zijt en dat het Woord des Heeren in uw mond waarheid is' (vers 24).

TER OVERWEGING

Dat je met de Heere nooit bedrogen uitkomt, betekent niet dat de Heere Zijn kinderen altijd en overal voorspoed geeft. Soms neemt de Heere af wat Hij gegeven heeft. Soms lijkt het dat alles getuigt tegen Gods beloften. Dat heeft de weduwe van Zarfath gemerkt toen haar zoon stierf. Het is belangrijk dat de kinderen van jongs af aan horen dat aanvechtingen niet vreemd zijn en dat de Heere het geloof op de proef stelt!

Ondanks alle keren dat het tegendeel waar lijkt, bewijst de Heere Zich hier als de God Die redt van de dood. We zien het als Hij Israël straft met de droogte (gericht op Israëls bekering). We zien het in de wijze waarop Hij in Elia's levensonderhoud voorziet. We zien het in Zijn zorg voor de weduwe van Zarfath. We zien het als Hij haar dode zoon weer tot leven wekt. Het diepste geheim hiervan vinden we op Golgotha, waar de Heere Jezus Zelf sterft, om Zijn Kerk het leven te geven. Wij mogen Hem bij de kinderen aanprijzen als de Heere, Die ook nu redt van de dood en van het verderf.

In Luk. 4 : 25-26 lezen we dat de Heere Jezus deze geschiedenis aanhaalt tijdens Zijn preek in de synagoge van Nazareth. Hier plaatst Hij het feit dat Elia niet naar een Joodse, maar naar een buitenlandse vrouw wordt gestuurd in het kader van Gods soevereiniteit (Zarfath bij Sidon is hetzelfde als Sarepta Sidonis).

GELOOFSLEER

Zie voor vertrouwen op God en Zijn zorg, in voorspoed en tegenspoed: Heidelbergse Catechismus, zondag 9-10 (Gods voorzienigheid) en zondag 50 (de uitleg van de vierde bede van het Onze Vader: 'Geef ons heden ons dagelijks brood').